

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 tot regeling van sommige verloven voor de personeelsleden van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap en van de Hogere Zeevaartschool en het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009 betreffende het omstandigheidsverlof, het verlof wegens overmacht, het onbezoldigd ouderschapsverlof en het geboorteverlof in geval van overlijden of hospitalisatie van de moeder voor bepaalde personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 1990 betreffende het verlof voor verminderde prestaties, gewettigd door sociale of familiale redenen en de afwezigheid voor verminderde prestaties wegens persoonlijke aangelegenheid ten gunste van de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding, wat betreft de uitbreiding van het geboorteverlof voor de personeelsleden van het onderwijs

- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit voorontwerp van besluit handelt over de uitbreiding van het geboorteverlof voor de personeelsleden van het onderwijs. Vanaf 1 januari 2021 hebben de personeelsleden van het onderwijs recht op vijftien dagen in plaats van tien dagen geboorteverlof. Vanaf 1 januari 2023 wordt dat verlof nog eens met vijf dagen uitgebreid.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming

Beleidsveld: kleuter en lager onderwijs, secundair onderwijs, hoger onderwijs, volwassenenonderwijs en deeltijds kunstonderwijs

Beleidsmatige doelstelling: aanpassing ten gevolge van aanpassingen aan de federale regelgeving met betrekking tot het geboorteverlof

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2020/452 van 11 december 2020.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Federale uitbreiding

In het federaal regeerakkoord is opgenomen dat het geboorteverlof stapsgewijs uitgebreid zal worden van 10 naar 20 dagen. De uitbreiding zal als volgt gebeuren voor de werknemers in de privésector:

- vanaf 01/01/2021: 15 dagen, waarvan 3 dagen bezoldigd door de werkgever en 12 door het ziekenfonds;
- vanaf 01/01/2023: 20 dagen, waarvan 3 dagen bezoldigd door de werkgever en 17 door het ziekenfonds.

Aan de rest van de modaliteiten wordt niets veranderd. De regeling is van toepassing op geboortes vanaf 1 januari 2021 respectievelijk 1 januari 2023.

Om aan de personeelsleden van het onderwijs dezelfde rechten toe te kennen als aan de werknemers in de privésector, moet de regelgeving voor het niet-hoger onderwijs en voor de hogescholen eveneens worden aangepast.

Regelgeving niet-hoger onderwijs

Het geboorteverlof heet in het niet-hoger onderwijs "omstandigheidsverlof naar aanleiding van de bevalling". Het is geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009 betreffende het omstandigheidsverlof, het verlof wegens overmacht, het onbezoldigd ouderschapsverlof en het geboorteverlof in geval van overlijden of hospitalisatie van de moeder voor bepaalde personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 1990 betreffende het verlof voor verminderde prestaties, gewettigd door sociale of familiale redenen en de afwezigheid voor verminderde prestaties wegens persoonlijke aangelegenheid ten gunste van de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding.

In artikel 2, 2° van het BVR is bepaald dat een personeelslid recht heeft op tien werkdagen omstandigheidsverlof bij de bevalling van de echtgenote of samenwonende partner. Deze regelgeving moet bijgevolg worden aangepast. De huidige modaliteiten van opname worden voortgezet.

De modaliteiten zijn als volgt:

- vijf dagen aaneensluitend en tien vrij te kiezen. Als de inrichtende macht akkoord gaat, mogen ze allemaal vrij gekozen worden;
- gelijkgesteld met dienstactiviteit;
- er wordt een beperking van 82 % ingeschreven voor de uitbetaling voor de uitbreiding;

Voor de berekening van de 82% houdt dit ontwerp rekening met een begrensde brutoloon van 26 230€ (100%) op jaarbasis. Dit heeft voor gevolg dat ambtenaren die minder dan 26 230€ (100%) verdienen recht hebben op 82% van hun bruto. Ambtenaren die 26 230€ (100%) of meer verdienen krijgen 82% van het geplafonneerde loon.

- vervanging altijd mogelijk, ook al gaat het niet om aaneensluitende periodes van minstens tien werkdagen.

Regelgeving hogescholen

In de huidige regelgeving voor de hogescholen worden de begrippen “omstandigheidsverlof” en “geboorteverlof” door elkaar gebruikt. De regeling is vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 tot regeling van sommige verloven voor de personeelsleden van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap en van de Hogere Zeevaartschool. In artikel 8, 2° is bepaald dat een personeelslid recht heeft op tien werkdagen omstandigheidsverlof bij de bevalling van de echtgenote of samenwonende partner. Deze regelgeving moet bijgevolg worden aangepast. De huidige modaliteiten van opname worden voortgezet.

De modaliteiten zijn als volgt:

- minstens zeven van de vijftien dagen aaneensluitend te nemen;
- gelijkgesteld met dienstactiviteit;
- vastbenoemde personeelsleden: beperking van salaris betaald voor de uitbreiding conform de tijdelijke personeelsleden ;
- tijdelijke personeelsleden: 3 dagen salaris + 12 dagen uitkering ziekenfonds (=82%) met aanvulling van hogeschool tot nettosalaris.

Probleem rechthebbende

Naar aanleiding van een vraag van de ombudsdienst botsen we op het probleem dat de formulering “bevalling van de echtgenote of samenwonende partner” die zowel in het hoger als het niet-hoger onderwijs is opgenomen, niet helemaal volledig is. De situatie die de ombudsdienst aanhaalt, is die van een vader die het kind dat geboren woont erkent maar niet gehuwd is en niet samenwoont met zijn partner. Deze situatie valt niet onder de regelgeving zoals ze is vastgelegd in onderwijs.

Op het ogenblik dat de regelgeving werd geschreven, kende men in de privésector enkel vaderschapsverlof dat voorbehouden was voor de wettelijke vader. Een lesbische vrouw die partner was van een biologische ouder, kon op dat moment geen vaderschapsverlof (nu “geboorteverlof”) opnemen. In onderwijs werd voor een bredere definitie gekozen om ook samenwonenden en lesbische koppels recht te geven op de tien dagen afwezigheid. Daarbij werd echter geen rekening gehouden met de mogelijkheid dat de biologische vader niet samenwoont of gehuwd is met zijn partner.

Intussen is het toepassingsgebied in de privésector veel ruimer gedefinieerd. Ook het VPS heeft de formulering van de rechthebbenden op het geboorteverlof aangepast en uitgebreid. Deze formulering wordt nu overgenomen in voorliggend ontwerpbesluit.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 wijzigt het besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 tot regeling van sommige verloven voor de personeelsleden van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap en van de Hogere Zeevaartschool. Het voegt een nieuw hoofdstuk in waarin alle bepalingen

met betrekking tot het geboorteverlof gegroepeerd staan. Hierdoor verdwijnt ook de verwarring tussen de termen "geboorteverlof" en "omstandigheidsverlof", die door elkaar werden gebruikt.

Paragraaf 1 van artikel 7/1 bevat de bepalingen die vastleggen wie recht heeft op het geboorteverlof. Deze bepalingen zijn in overeenstemming gebracht met de bepalingen in het VPS en in de arbeidsovereenkomstenwet.

Er is ook een bepaling opgenomen om te vermijden dat het recht op moederschapsbescherming of op adoptieverlof gecombineerd kan worden met geboorteverlof wanneer een personeelslid op beide verloven aanspraak zou kunnen maken n.a.v. de geboorte of de adoptie van een kind.

Paragraaf 2 van artikel 7/2 legt de stapsgewijze uitbreiding van het geboorteverlof vast:

- vijftien werkdagen voor geboortes vanaf 1 januari 2021
- 20 werkdagen voor geboortes vanaf 1 januari 2023.

Verder worden in paragraaf 2 ook de modaliteiten van opname vastgelegd:

- het geboorteverlof moet genomen worden binnen een periode van vier maanden vanaf de bevalling;
- minimum zeven dagen moeten aaneensluitend worden genomen.

Artikel 7/2 bepaalt dat het geboorteverlof maar één keer genomen kan worden en geldt voor alle instellingen waar het personeelslid werkt gedurende de periode van opname.

Artikel 7/3 bepaalt dat het geboorteverlof gelijkgesteld wordt met dienstactiviteit.

Vast benoemde personeelsleden hebben tijdens de bijkomende dagen recht op 82% van het salaris. Dit naar analogie met de uitkeringsregeling die voor de tijdelijke personeelsleden geldt. Voor de berekening van de 82% houdt dit ontwerp rekening met een begrensde brutoloon van 26 230€ (100%) op jaarbasis. Dit heeft voor gevolg dat vast benoemde personeelsleden die minder dan 26 230€ (100%) verdienen recht hebben op 82% van hun bruto. Personeelsleden die 26 230€ (100%) of meer verdienen krijgen 82% van het geplafondeerde loon.

In **artikel 2** worden alle bepalingen opgeheven met betrekking tot het geboorteverlof of omstandigheidsverlof, omdat ze nu gegroepeerd zijn in een apart hoofdstuk.

Artikel 3 wijzigt het besluit van de Vlaamse Regering betreffende het omstandigheidsverlof, het verlof wegens overmacht, het onbezoldigd ouderschapsverlof en het geboorteverlof in geval van overlijden of hospitalisatie van de moeder voor bepaalde personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 1990 betreffende het verlof voor verminderde prestaties, gewettigd door sociale of familiale redenen en de afwezigheid voor verminderde prestaties wegens persoonlijke aangelegenheid ten gunste van de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding. Het schrapt de bepaling met betrekking tot het omstandigheidsverlof naar aanleiding van de bevalling, dat in een apart hoofdstuk wordt geplaatst.

Artikel 4 brengt alle bepalingen met betrekking tot het omstandigheidsverlof naar aanleiding van de bevalling samen in een nieuw hoofdstuk.

Paragraaf 1 van artikel 4/1 bevat de bepalingen die vastleggen wie recht heeft op het omstandigheidsverlof naar aanleiding van de bevalling. Deze bepalingen zijn in overeenstemming gebracht met de bepalingen in het VPS en in de arbeidsovereenkomstenwet.

Er is ook een bepaling opgenomen om te vermijden dat het recht op bevallingsverlof of op adoptieverlof gecombineerd kan worden met geboorteverlof wanneer een personeelslid op beide verloven aanspraak zou kunnen maken n.a.v. de geboorte of de adoptie van een kind.

Paragraaf 2 van artikel 4/2 legt de stapsgewijze uitbreiding van het geboorteverlof vast:

- vijftien werkdagen voor geboortes vanaf 1 januari 2021;
- 20 werkdagen voor geboortes vanaf 1 januari 2023.

Verder worden in paragraaf 2 ook de modaliteiten van opname vastgelegd:

- het verlof moet genomen worden binnen een periode van vier maanden vanaf de bevalling;
- minimum vijf dagen moeten aaneensluitend worden genomen. Als de inrichtende macht akkoord gaat, mogen de voornoemde vijf dagen ook niet aaneensluitend genomen worden.

Artikel 4/2 bepaalt dat het geboorteverlof maar één keer genomen kan worden en geldt voor alle instellingen waar het personeelslid werkt gedurende de periode van opname.

Artikel 4/3 bepaalt dat het omstandigheidsverlof naar aanleiding van de bevalling gelijkgesteld wordt met dienstactiviteit. Vast benoemde personeelsleden hebben tijdens de bijkomende dagen recht op 82% van het salaris. Dit naar analogie met de uitkeringsregeling die voor de tijdelijke personeelsleden geldt. Voor de berekening van de 82% houdt dit ontwerp rekening met een begrensd brutoloon van 26 230€ (100%) op jaarbasis. Dit heeft voor gevolg dat vast benoemde personeelsleden die minder dan 26 230€ (100%) verdienen recht hebben op 82% van hun bruto. Personeelsleden die 26 230€ (100%) of meer verdienen krijgen 82% van het geplafonneerde loon.

Artikel 5 bevat de datum van inwerkingtreding.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van besluit heeft een financiële weerslag. De kostprijs voor een uitbreiding met vijf werkdagen bedraagt 2.685.592 euro voor het niet-hoger onderwijs. De meerkost ligt in de vervangingsmogelijkheid. Bij de kostprijsberekening werd rekening gehouden met het doortrekken van de betaling van de vervanger gedurende het weekend, daarom werd gerekend met een uitbreiding van zes dagen in plaats van vijf.

Voor het hoger onderwijs is de meerkost voor de vastbenoemde personeelsleden ten laste van de enveloppe van de hogescholen. Voor de tijdelijke personeelsleden is er geen meerkost, de uitbreiding van vijf dagen is ten laste van het ziekenfonds.

De Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies op 15 december 2020. De gevraagde toevoeging is gebeurd.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 18 december 2020

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing op dit voorontwerp van besluit, want dit dossier bevat geen pps-project of maakt geen alternatief gefinancierde investeringen mogelijk.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van besluit zal, na principiële goedkeuring door de regering, met de sociale partners onderhandeld worden in

- een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten en van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs;
- een vergadering van het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent;
- het Vlaams Onderhandelingscomité voor de Basiseducatie.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 tot regeling van sommige verloven voor de personeelsleden van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap en van de Hogere Zeevaartschool en het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009 betreffende het omstandigheidsverlof, het verlof wegens overmacht, het onbezoldigd ouderschapsverlof en het geboorteverlof in geval van overlijden of hospitalisatie van de moeder voor bepaalde personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 1990 betreffende het verlof voor verminderde prestaties, gewettigd door sociale of familiale redenen en de afwezigheid voor verminderde prestaties wegens persoonlijke aangelegenheid ten gunste van de personeelsleden van het

onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding, wat betreft de uitbreiding van het geboorteverlof voor de personeelsleden van het onderwijs;

2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand:

- 2.1. te gelasten de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken voornoemd voorontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten;
 - 2.2. te gelasten voornoemd voorontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs;
 - 2.3. te gelasten voornoemd voorontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een vergadering van het Vlaams Onderhandelingscomité voor de Basiseducatie, bedoeld in het decreet van 23 januari 2009 houdende oprichting van onderhandelingscomités voor de basiseducatie en voor het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs;
 - 2.4. te gelasten voornoemd voorontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een vergadering van het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent, vermeld in de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, Deel 5 Rechtspositieregeling van het personeel, Titel 4 Medezeggenschap;
 - 2.5. te machtigen te beoordelen of voornoemde onderhandelingen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd tekst;
 - 2.6. te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde onderhandelingen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;
- 3° haar toestemming te verlenen om de inhoud van voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering mee te delen aan de betrokken instellingen en schoolbesturen.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS